

tilstede en højst forskellig Avance. Hvis det lykkes den højtærede Minister at faa sit Forslag ført igennem og han kommer til at tumle med den Opgave, som han ønsker at komme i Gang med, saa vil han erfare, at saaledes er Forholdet.

Her spiller jo ogsaa Publikums Krav til den enkelte Producent, til den enkelte handlende, Publikums Magelighed med Hensyn til at ønske Varen præsteret ved Entrédøren, en ganske betydelig Rolle. I saa Henseende har jeg erhvervet mig et ret rigt Erfaringsmateriale fra mit Arbejde med Prisspørgsmaalet. I Bemærkningerne til Lovforslaget nævnes det, at jeg som Indenrigsminister har foretaget Prisundersøgelser indenfor ganske bestemte Brancher, og det er rigtigt; da Erhvervene dannede deres Priskontrolkomité, syntes jeg, at det vilde være af afgørende Værdi, om man kunde faa tilvejebragt et Samarbejde imellem denne ved Erhvervenes eget Initiativ frivilligt tilvejebragte Institution og Ministeriet med det Formaal virkelig at naa til at skaffe Klarhed over de Forhold, som vi her beskæftiger os med; hvis en saadan viste sig fremskaffelig, kunde man jo paa det Grundlag tage under Overvejelse, hvad der kunde være at gøre.

Det gjaldt altsaa om at konstatere Priser ved direkte Indkøb, at sammenligne det Materiale, som tilvejebragtes gennem Erhvervenes Priskontroludvalg, med det Materiale, som vi fremskaffede ved anonymt at foretage Indkøb af forskellig Størrelse hos handlende indenfor samme Branche i forskellige af Byens Kvarterer, og jeg kan forsikre den højtærede Minister om, at det Resultat, hvortil jeg naaede, den Erfaring, som jeg vandt, var, som jeg allerede har sagt, at intet er saa overordentlig vanskeligt som at konstatere, hvad der er en fair Pris for en Vare. Prisen kan være forskellig i forskellige Forretninger, i forskellige Egne af Landet — Transportomkostninger og meget andet spiller ogsaa i denne Forbindelse en Rolle —, uden at den kan siges det ene Sted at være mere urimelig end det andet, og husker man saa paa som sagt, at samme Navn dækker over Varer af højst forskellig Kvalitet, og paa de uendelig mange Omstændigheder ved Indkøb, ved Omsætning, ved Forrentningsforhold, knyttet maaske ogsaa til Produktionen, som spiller en dominerende og varierende Rolle overfor de forskellige Varesorter, ja, saa faar man et Billede af de højst forskellige Vanskeligheder, hvoraf hele Opgavens overvældende Vanskelighed bliver Enderesultatet.

Der er kun een Ting, der maaske er

vanskeligere end dette at fastslaa, hvad der er fair Pris, og det er dette at fastslaa en rimelig Avance. Jeg vil sige til den højtærede Minister, at har han nogen Side givet sig i Lag med en Opgave, som han paa Forhaand burde erkende som umulig, som absolut overstigende hans Kræfter, saa er det den, han her ønsker at faa læsset paa sig. Og nu maa den højtærede Minister ikke glemme, at han skyder paa en i denne Forbindelse, men han rammer en anden. Han mener at skyde paa Kapitalen, han mener at skyde paa Storproducenten, paa den koncentrerede Omsætning, paa Sammenlutningerne. Men han kan være ganske sikker paa — og det er ogsaa min Erfaring ved det, jeg har beskæftiget mig med i denne Forbindelse —, at han rammer ikke dør, hvor han sigter, men det er netop de smaa næringsdrivende, som sidder i de smaa Forretninger i Sidegaderne, og som paa Grund af vanskelige Kreditforhold og Indkøb af Smaapartier maa nøjes med, til Trods for at de meget tidt holder den højeste Pris, en forholdsvis ringe Avance — det er dem, og i første Række dem, der kommer ud for de Vanskeligheder, som den højtærede Minister vil berede Erhvervslivet, hvis han naar frem med dette Forslag.

Der er ganske sikkert ingen her i Landet, som ikke med stor Beklagelse har set den Prisstigning, som de sidste Par Aar paa ny har udvist efter det Prisfald, som indtraadte umiddelabrt efter 1920, og vi har indenfor det Parti, paa hvis Vegne jeg har den Ære at føre Ordet, beskæftiget os indgaaende med dette Problem. Vi mener imidlertid med fuld Sikkerhed at kunne sige, at den eneste Vej til at hindre unfair Pris og til at hindre urimelig Avance er denne at bringe Sætningen om Tilbudets og Efterspørgselens bestemmende Virkning paa Priserne til Ære og Værdighed paa ny derigennem, at der virkelig aabnes for den fri Konkurrence her i Landet. Dør er Vejen. Det er den Vej, man skal søge ind paa, hvis man skal naa det Maal, som man ved det forelagte Lovforslag synes at ville sætte sig.

Det gælder om, at der bliver Plads for en virkelig fri Konkurrence. Der er jo i vide Kredse stærk Tvivl om, hvilke Kaar den fri Konkurrence virkelig har her i Landet, om det er saadanne Kaar, som vi maa ønske den fri Konkurrence. Jeg tror, at der er mange Omraader, hvor man gennem Aftaler, gennem Sammenlutninger, søger at virke konkurrencehemmende og paa skadelig Vis prisbestemmende, og det har jo desværre vist sig ved mere end een Lejlighed, at der kan skabes og skabes retlig Beskyttelse for